

12. LOŠINJSKI DANI BIOETIKE

Mali Lošinj, Hrvatska, 19.–22. svibnja 2013.

Simpozij

Integrativna bioetika i nova epoha

20.–21. svibnja 2013.

Studentska bioetička radionica

Bioetika, ekonomija, politika

20.–21. svibnja 2013.

Okrugli stol

Bioetika i teorije zavjere

22. svibnja 2013.

12th LOŠINJ DAYS OF BIOETHICS

Mali Lošinj, Croatia, May 19–22, 2013

Symposium

Integrative Bioethics and New Epoch

May 20–21, 2013

Student Bioethics Workshop

Bioethics, Economy, Politics

May 20–21, 2013

Round Table

Bioethics and Conspiracy Theories

May 22, 2013

Organizatori *Lošinjskih dana bioetike*

Hrvatsko filozofsko društvo
Hrvatsko bioetičko društvo
Grad Mali Lošinj

Pokrovitelj *12. Lošinjskih dana bioetike*

Primorsko-goranska županija

The organisers of the *Lošinj Days of Bioethics*

Croatian Philosophical Society
Croatian Bioethics Society
Town of Mali Lošinj

The patron of the *12th Lošinj Days of Bioethics*

Primorje-Gorski Kotar County

**ORGANIZACIJSKI ODBOR LOŠINJSKIH DANA BIOETIKE /
ORGANISATION COMMITTEE OF THE LOŠINJ DAYS OF BIOETHICS**

Predsjednik / President:

ANTE ČOVIĆ (Zagreb)

Glavni tajnik / Chief Secretary:

HRVOJE JURIĆ (Zagreb)

Administrativna tajnica / Administrative Secretary:

MIRA MATIJEVIĆ (Zagreb)

Članovi / Members:

ELVIO BACCARINI (Rijeka), PAVO BARIŠIĆ (Zagreb), RUŽICA BAUMGARTEN (Mali Lošinj), SERGIO BELARDINELLI (Bologna), ZVONKO BOŠKOVIĆ (Rijeka), SULEJMAN BOSTO (Sarajevo), GARI CAPPELLI (Mali Lošinj), IVAN CIFRIĆ (Zagreb), IGOR ČATIĆ (Zagreb), BARDHYL ÇIPI (Tirana), ALEKSANDRA FRKOVIĆ (Rijeka), SREČKO GAJOVIĆ (Zagreb), LIDIJA GAJSKI (Zagreb), KORALJKA GALL-TROŠELJ (Zagreb), NADA GOSIĆ (Rijeka), GORAN GRGEC (Zagreb), KENJI HATTORI (Gunma), DŽEVAD HODŽIĆ (Sarajevo), THOMAS S. HOFFMANN (Hagen), GORAN IVANIŠEVIĆ (Zagreb), MARIJAN JOŠT (Križevci), ANICA JUŠIĆ (Zagreb), ŽELJKO KALUĐEROVIĆ (Novi Sad), VALENTINA KANEVA (Sofija), KATICA KNEZOVIĆ (Zagreb), UTE KRUSE-EBELING (Unna), TOMISLAV KRZNDAR (Zagreb), SNJEŽANA KUČIĆ-KRSTAŠ (Mali Lošinj), MISLAV KUKOČ (Split), IVICA MARTINOVIĆ (Zagreb), MATO MARKOVIĆ (Zagreb), NADA MLADINA (Tuzla), NEVENKA MOROVIĆ-JANKOVIĆ (Mali Lošinj), AMIR MUZUR (Rijeka), TEODORA NOT (Zagreb), FAHRUDIN NOVALIĆ (Zagreb), BORUT OŠLAJ (Ljubljana), JASMINKA PAVELIĆ (Zagreb), MILENKO A. PEROVIĆ (Novi Sad), DARKO POLŠEK (Zagreb), ŽELJKO POLJAK (Zagreb), IGOR POVRZANOVIĆ (Pula), SNJEŽANA PRIJIĆ-SAMARŽIJA (Rijeka), SANDRA RADENOVIĆ (Beograd), MARIJA RADONIĆ (Dubrovnik), IVA RINČIĆ (Rijeka), WALTER SCHWEIDLER (Eichstätt), ANTE SELAK (Zagreb), MARIJA SELAK (Zagreb), NIKOLA SKLEDAR (Zaprešić), IVAN ŠEGOTA (Rijeka), ĐURĐICA ŠIMIČIĆ (Mali Lošinj), MICHAEL CHENG-TEK TAI (Taichung), KIRIL TEMKOV (Skopje), BOGDANA TODOROVA (Sofija), LUKA TOMAŠEVIĆ (Split), ZVONIMIR TUCAK (Osijek), KAREL TURZA (Beograd), VELIMIR VALJAN (Sarajevo), IVANA VINKOVIĆ VRČEK (Zagreb), NIKOLA VISKOVIĆ (Split), VALERIJE VRČEK (Zagreb), IVANA ZAGORAC (Zagreb), KURT WALTER ZEIDLER (Wien), LJILJANA ZERGOLLERN-ČUPAK (Zagreb)

Bioetika je mnogo više od nove znanstvene ili akademske discipline, ona je postala »znakom vremena«, i to posebnim znakom koji obilježava prelamanje epoha svjetske povijesti. I više od toga, postala je akterom procesa u kojima se okončava novi vijek kao doba znanstveno-tehničke civilizacije i počinje nova epoha. No, da bi postala znakom i akterom nastajanja nove epohe u povijesti svijeta, bioetika je i sama morala proći intenzivnu razvojnu preobrazbu od stadija »nove medicinske etike« do stadija »integrativne bioetike« kao orijentacijske znanosti u kojoj će se artikulirati nova paradigma znanja. Epohe se, naime, ne zasnivaju na velikim događajima nego na idejama i tipovima znanja.

To je civilizacijski okvir u kojem treba procjenjivati povijesnu važnost i duhovni doprinos znanstveno-kulturne manifestacije *Lošinjski dani bioetike* u prvom desetljeću njenog postojanja. Upravo u tom desetljeću odvijala su se i preplitala dva komplementarna idejna procesa od ključne važnosti za duhovno zasnivanje nove epohe:

- izgrađivanje koncepta integrativne bioetike;
- programsko osmišljavanje (»europeizacija bioetike«) i stvarno etabliranje europske bioetike.

U sintezi tih procesa nastala je *integrativna bioetika* kao izvorni i zasnivajući koncept europske bioetike. U istom je desetljeću europska bioetika, otkrićem protobioetičara Fritza Jahra, dobila i polazišnu točku vlastite tradicije. U otvoreni prostor nove tradicije ugrađeno je i potterovsko nasljeđe, koje je bioetički redukcionizam u međuvremenu u bitnome obezvrijedio. Doprinos *Lošinjskih dana bioetike* u osmišljavanju tradicijskog niza

Bioethics is much more than a new scientific or academic discipline, it has become a "sign of the age", a special sign that marks the turn of epochs of the world history. Even more, it has become the protagonist of processes of coming to an end of the Modern Age as the age of scientific-technical civilisation, and dawning of the new epoch. However, in order for it to become the sign and protagonist of the emergence of the new epoch, bioethics itself had to go through intensive developmental transformation from the stage of "new medical ethics" to the stage of "integrative bioethics" as the orientational science in which a new paradigm of knowledge will be articulated. Epochs are not founded on great events, but on ideas and types of knowledge.

This is the civilisational framework through which we should assess the historical importance and spiritual contribution of the scientific, as well as cultural event the *Lošinj Days of Bioethics* in the first decade of its existence. It was precisely in this decade that two complementary conceptual processes have been developing and intertwining, processes which were of the outmost importance for the spiritual foundation of the new epoch:

- forming of the concept of integrative bioethics;
- programmatic formulation ("Europeanization of bioethics") and the actual establishment of the European bioethics.

Through synthesis of these processes *integrative bioethics* emerged as an original founding concept of the European bioethics. In the same decade, the European bioethics came upon the starting point of its tradition with the discovery of the proto-bioethicist Fritz Jahr. Potterian heritage was also built in the open area of the

Jahr – Potter – integrativna bioetika nedvojen je i očigledan, dok prave razmjere ukupnog doprinosa *Lošinjskih dana bioetike* u prijelomnom desetljeću povijesti bioetike, koje je bioetiku učinilo »znakom i akterom« prijelomnog vremena u povijesti svijeta, tek treba istražiti.

No, ako se zadržimo na razini izvanjske očiglednosti, može se reći da su se *Lošinjski dani bioetike* profilirali kao središnja institucija bioetičkog života u jugoistočnoj Europi te da su, upravo time, mali idilični otok, na kojem se održavaju, učinili geografskim i duhovnim središtem europske bioetike. Naime, razvojna i inovacijska fronta *europske bioetike* zadržava se, već duže vremena, u prostoru jugoistočne Europe, s težištem na hrvatskom dijelu Mediterana. Gotovo egzotičnom doima se, u tom kontekstu, činjenica da se najsnažniji centar za istraživanje i promoviranje djela Fritza Jahra ne nalazi, primjerice, u Halleu ili Bonnu nego na glasovitoj katedri riječkog Medicinskog fakulteta. S druge pak strane, o sve snažnijoj duhovnoj prisutnosti integrativne bioetike na općem europskom planu svjedoče zbornici radova o toj temi, koji su objavljeni na njemačkom i engleskom jeziku. A »bioetička godina« u prostoru jugoistočne Europe mjeri se upravo prema datumima održavanja *Lošinjskih dana bioetike*.

Prof. dr. sc. Ante Čović

Predsjednik Organizacijskog odbora
Lošinjskih dana bioetike

new tradition, but in the meantime it was essentially devalued by bioethical reductionism. Contribution of the *Lošinj Days of Bioethics* to the conceptualisation of the tradition series *Jahr – Potter – integrative bioethics* is undeniable and obvious, while the true dimensions of the overall contribution of the *Days* in this crucial decade in the history of bioethics, which has made bioethics the “sign and protagonist” of the turning point in the world history, is an issue yet to be explored.

However, if we stay on the level of external obviousness, we can say that the *Lošinj Days of Bioethics* have developed into the central institution of bioethical life in Southeast Europe, and by this made the small idyllic island on which they have been held the geographic and spiritual centre of the European bioethics. In fact, developmental and innovation front of the *European bioethics* has remained for a long time in the area of Southeast Europe, with the focus on the Croatian part of the Mediterranean. The fact that the most prominent centre for research and promotion of Fritz Jahr’s work is not located, for instance, in Halle or Bonn, but at the Department of Social Sciences and Medical Humanities at the Rijeka School of Medicine seems almost exotic in this context. On the other hand, books on the subject of integrative bioethics, published in German and English, witness for the growing spiritual presence of integrative bioethics on a general European level. And a “bioethical year” in the area of Southeast Europe is measured according to the dates of the *Lošinj Days of Bioethics* events.

Prof. Ante Čović, Ph.D.

President of the Organization
Committee of the
Lošinj Days of Bioethics

NEDJELJA, 19. svibnja 2013. / SUNDAY, May 19, 2013

– *Dolazak i smještaj sudionika /
Arrival and accommodation of participants*

19.00 *Večera / Dinner*

PONEDJELJAK, 20. svibnja 2013. / MONDAY, May 20, 2013

9.00–9.30 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

*Otvaranje skupa i pozdravne riječi /
Opening ceremony and welcoming speeches*

9.30–10.15 (Aurora Hotel, Great hall / Hotel Aurora, Velika dvorana)

Plenarna izlaganja / Plenary papers

- IVANA ZAGORAC (Croatia/Hrvatska): Bioethical Worldview in the European Tradition / Bioetički svjetonazor u europskoj tradiciji
- TOMAŽ GRUŠOVNIK (Slovenia/Slovenija): Difference as a Basis of Environmental Ethics / Razlika kao osnova okolišne etike
- *Rasprava / Discussion*

10.15–10.45 *Pauza / Break*

SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (hrvatski) /

SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (Croatian)

10.45–11.00 IVAN CIFRIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetičke dvojbe u modernom društvu? Teze za kontekst o bioetičkim dvojbama / Bioethical Dilemmas in the Contemporary Society? The Context of Bioethical Dilemmas

11.00–11.15 KREŠIMIR BABEL (Hrvatska/Croatia): Kulturne perspektive u integrativnoj bioetici – primjer konfucijanizma /

Cultural Perspectives in Integrative Bioethics – the Example of Confucianism

11.15–11.30 ORHAN JAŠIĆ, RUSMIR ŠADIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): *Ihwanus-safa* i njihovo učenje u svjetlu bioetičkog diskursa / *Ihwanus-safa* and Their Teachings in the Light of the Bioethical Discourse

11.30–11.45 MARINA KATINIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetika u osnovnoj školi: čovjek i cjelina Zemljina sustava / Bioethics in Primary Schools: Human and Entirety of Earth System

11.45–12.00 *Rasprava / Discussion*

12.00–12.15 *Pauza / Break*

12.15–12.30 BORUT OŠLAJ (Slovenija/Slovenien): Pacijentska oporuka i problem autonomne i prirodne volje / Patientenverfügung und das Problem des autonomen und des natürlichen Willens

12.30–12.45 ALEKSANDRA FRKOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetičke dileme o obaviještenosti i suglasnosti pacijenta za medicinski postupak / Bioethical Dilemmas Surrounding Informed Consent to Medical Treatment

12.45–13.00 ZVONIMIR BOŠKOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Građansko-pravna odgovornost za liječničku grješku / Civil Liability for Medical Error

13.00–13.15 *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (engleski, hrvatski) / SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (English, Croatian)

10.45–11.00 LÁSZLÓ NEMES (Hungary/Mađarska): Bioethics as Philosophical Practice / Bioetika kao filozofska praksa

11.00–11.15 VERONIKA SZÁNTÓ (Hungary/Mađarska): The Emergence of Life: Early Modern and Contemporary Theories of Developmental Biology and Their Ethical Significance / Nastanak života: Rane moderne i suvremene teorije razvojnje biologije i njihov etički značaj

- 11.15–11.30** LEJLA MUŠIĆ (Bosnia and Herzegovina/Bosna i Hercegovina): Ecological Nationalism / Ekološki nacionalizam
- 11.30–11.45** DEJAN DONEV (Macedonia/Makedonija): Bioethical Aspects of the Question of “Good Death” / Bioetički aspekti pitanja o »dobroj smrti«
- 11.45–12.00** *Rasprava / Discussion*
- 12.00–12.15** *Pauza / Break*
- 12.15–12.30** HEDA FESTINI (Hrvatska/Croatia): Zašto trebamo znanje o obilježjima zakona u biologiji? / Why Do We Need Knowledge about Characteristics of Laws in Biology?
- 12.30–12.45** NENAD CEKIĆ (Srbija/Serbia): Etika, bioetika i metaetika / Ethics, Bioethics and Meta-Ethics
- 12.45–13.00** IGOR ETEROVIĆ (Hrvatska/Croatia): Određenje ili određenja bioetike? / Definition or Definitions of Bioethics?
- 13.00–13.15** *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA C: Hotel Vespera (hrvatski) /
SECTION C: Vespera Hotel (Croatian)**

Studentska bioetička radionica
BIOETIKA, EKONOMIJA, POLITIKA
(1. dio)

Student Bioethics Workshop
BIOETHICS, ECONOMY, POLITICS
(Part 1)

- 10.45–11.00** *Uvodne riječi / Introduction*
- 11.00–11.15** JOSIP CMREČNJAK (Hrvatska/Croatia): Anatomija biopolitike kao moći nad golim životom: kraj političkog i tra-

gedija *biosa* / The Anatomy of Biopolitics as Power over Bare Life: The End of the Political and the Tragedy of *Bios*

11.15–11.30 BERNARD KOLUDROVIĆ (Hrvatska/Croatia): Aktivne mjere zapošljavanja i radnička prava u kontekstu biopolitike / Active Measures of Employment and Worker's Rights in the Context of Biopolitics

11.30–11.45 LUKA PERUŠIĆ (Hrvatska/Croatia): Uloga bioetičara u biopolitici / The Role of Bioethicist in Biopolitics

11.45–12.00 SAFET ŠAĆIROVIĆ (Srbija/Serbia): Bioetika i politika / Bioethics and Politics

12.00–12.30 *Rasprava / Discussion*

13.30 *Ručak / Lunch*

SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (hrvatski) / SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (Croatian)

15.00–15.15 JASMINKA PAVELIĆ (Hrvatska/Croatia): Reanimacija izrazito prerano rođene dojenčadi – da ili ne? / Resuscitation of Extremely Premature Infant – Yes or No?

15.15–15.30 VESNA PEŠIĆ, EDUARD PAVLOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Onkološka bolesnica u terminalnoj fazi: njega u obitelji ili skrb u hospiciju? / Oncological Woman Patient in Terminal Phase: Care in Family or in Hospice?

15.30–15.45 KATARINA SAVIĆ VUJOVIĆ et al. (Srbija/Serbia): Bioetička pitanja istraživanja bola na ljudima / Bioethical Issues in Pain Research in Humans

15.45–16.00 MARIJA GEIGER ZEMAN, ZDENKO ZEMAN (Hrvatska/Croatia): Tko se boji Babe Jage? O starenju iz rodne perspektive / Who's Afraid of Baba Jaga? About Growing Old from Gender Perspective

16.00–16.15 *Rasprava / Discussion*

16.15–16.30 *Pauza / Break*

- 16.30–16.45** BRANISLAVA MEDIĆ et al. (Srbija/Serbia): Bioetički aspekti farmakoterapije rijetkih bolesti u neurologiji: što o tome misle pacijenti? / Bioethical Aspects of Pharmacotherapy of Rare Diseases in Neurology: What Do Patients Think about It?
- 16.45–17.00** ERVIN JANČIĆ (Hrvatska/Croatia): Etičke dileme uporabe bioloških lijekova u neurologiji / Ethical Dilemmas in Use of Biologics in Neurology
- 17.00–17.15** HRVOJE CVITANOVIĆ et al. (Hrvatska/Croatia): Etičke dileme uporabe bioloških lijekova u dermatologiji / Ethical Dilemmas in Use of Biologics in Dermatology
- 17.15–17.30** *Rasprava / Discussion*
- 17.30–17.45** *Pauza / Break*
- 17.45–18.00** IGOR ČATIĆ, MAJA RUJNIĆ-SOKELE (Hrvatska/Croatia): Bioetika i polimeri / Bioethics and Polymers
- 18.00–18.15** NADA GOSIĆ (Hrvatska/Croatia): Jonas E. Salk – sudionik eksperimenta zvanog život / Jonas E. Salk – Participant in the Experiment Called Life
- 18.15–18.30** LIDIJA GAJSKI (Hrvatska/Croatia): HPV cjepivo? Ne, hvala! / HPV Vaccine? No, Thank You!
- 18.30–18.45** ŽIVKA JURIČIĆ (Hrvatska/Croatia): Bolesnikove divergentne percepcije rizika od lijeka: od »očaranosti« do »razočaranosti« učincima biomedicinskih lijekova / Patient's Divergent Perceptions of the Risks of Taking Drugs: From Patient's "Enchantment" to "Disenchantment" by the Effects of Biomedical Drugs Therapy
- 18.45–19.00** *Rasprava / Discussion*

SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (hrvatski) / SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (Croatian)

- 15.00–15.15** STJEPAN KOS (Hrvatska/Croatia): Četiri koraka do pravednog društva / Four Steps to Fair Society

- 15.15–15.30** MILE MARINČIĆ (Hrvatska/Kroatien): Poduzetnik – etika – politika / Unternehmer – Ethik – Politik
- 15.30–15.45** ALEKSANDAR RACZ et al. (Hrvatska/Croatia): Ekološki otisak toaletnog papira / Ecological Footprint of Toilet Paper
- 15.45–16.00** *Rasprava / Discussion*
- 16.00–16.15** *Pauza / Break*
- 16.15–16.30** MARIJA SELAK (Hrvatska/Croatia): Metafizičke pretpostavke ideje tehničkog poboljšanja čovjeka / Metaphysical Preconditions of the Idea of Human Enhancement
- 16.30–16.45** IVICA KELAM, DARIJA RUPČIĆ (Hrvatska/Croatia): Regeneza ili kako ponovno stvoriti svijet po svojoj mjeri / Regeneration, or How to Recreate a World that Fits You
- 16.45–17.00** ALEKSANDRA BOKAN (Srbija/Serbia): Androidizacija suvremenog čovjeka: Jesmo li svi pomalo *Robocop*? / Androidisation of the Modern Man: Are We All a Bit *Robocop*?
- 17.00–17.15** SILVANA KARAČIĆ, ANA JELIČIĆ (Hrvatska/Croatia): Bioetičke konotacije interneta / Bioethical Aspects of the Internet
- 17.15–17.30** *Rasprava / Discussion*
- 17.30–17.45** *Pauza / Break*
- 17.45–18.00** NADA MLADINA, ŽARKO MLADINA (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Izbor liječničkog poziva iz bioetičke perspektive / Choice of Physician's Vocation from the Bioethical Point of View
- 18.00–18.15** SANDRA RADENVIĆ et al. (Srbija/Serbia): Medicinska sociologija, medicinska etika i bioetika na Medicinskom i Stomatološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu – aktualno stanje i tendencije / Medical Sociology, Medical Ethics and Bioethics at the School of Medicine and School of Dental Medicine, University of Belgrade – Current Status and Trends

18.15–18.30 VELIMIR TERZIĆ et al. (Hrvatska/Croatia): Bioetika u studiju fizioterapije / Bioethics in the Study of Physiotherapy

18.30–18.45 *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA C: Hotel Vespera (hrvatski) /
SECTION C: Vespera Hotel (Croatian)**

Studentska bioetička radionica
BIOETIKA, EKONOMIJA, POLITIKA
(2. dio)

Student Bioethics Workshop
BIOETHICS, ECONOMY, POLITICS
(Part 2)

14.30–14.45 MATEJA HRGOVAN, RAHELA JUG (Hrvatska/Croatia): Sekularizam / Secularism

14.45–15.00 NINO KADIĆ (Hrvatska/Croatia): Anarhoprimitivizam: povratak prirodi kao odgovor modernom društvu / Anarcho-Primitivism: A Return to Nature as an Answer to the Modern Society

15.00–15.15 SUZANA KRČMAREK (Hrvatska/Croatia): Bezvremenska čarolija vještica i vještičarenja / Timeless Spell of Witches and Witchcrafting

15.15–15.45 *Rasprava / Discussion*

15.45–16.00 *Pauza / Break*

16.00–16.15 IVANA EMILY ŠKORO (Hrvatska/Croatia): John Locke, ropstvo i trgovina ljudima / John Locke, Slavery, and Human Trafficking

- 16.15–16.30** JOVANA POTPARA (Srbija/Serbia): Platonovo poimanje države *versus* poimanje države u Kini / Plato's Understanding of the State *versus* the Understanding of the State in China
- 16.30–16.45** SARA VUKASOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Medicinski potpomognuta oplodnja / Medically Assisted Reproduction
- 16.45–17.00** JELENA BABIĆ, ŽAKLINA VILJEVAC (Hrvatska/Croatia): Čipiranje ljudi kao bioetički problem / Chip Implantation as a Bioethical Problem
- 17.00–17.30** *Rasprava / Discussion*
- 17.30–17.45** *Pauza / Break*
- 17.45–18.00** MARKO KOS (Hrvatska/Croatia): Lud, zbunjen, političan / Insane, Confused, Political
- 18.00–18.15** LOVRO SAVIĆ (Hrvatska/Croatia): Biopolitika i bioetika u psihijatriji – problem ECT-a / Biopolitics and Bioethics in Psychiatry – Problem of ECT
- 18.15–18.30** IGOR SALOPEK, VESNA ŠENDULA-JENGIĆ (Hrvatska/Croatia): Zdravstvena skrb u kontekstu ekonomskih i političkih utjecaja: prikaz razvoja Psihijatrijske bolnice Rab / Health Care in the Context of Economic and Political Influences: Review of Rab Psychiatric Hospital Development
- 18.30–18.45** DUŠANKA BESLAĆ, VUK PRICA (Hrvatska/Croatia): Uloga regionalne samouprave u promicanju zdravlja / The Role of Regional Government in Health Promotion
- 18.45–19.15** *Rasprava / Discussion*

19.30 *Večera / Dinner*

21.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great Hall)

***Predstavljanje recentnih bioetičkih izdanja /
Presentation of recent bioethical publications***

- VELIMIR VALJAN (ur./ed.): *Integrativna bioetika pred izazovima biotehnologije* [Integrative Bioethics and the Challenges of Biotechnology]
- WALTER SCHWEIDLER (ed./ur.): *Bioethik – Medizin – Politik / Bioethics – Medicine – Politics* [Bioetika – medicina – politika]
- NIKOLINA ČAVAR, IVAN ŽANETIĆ (ur./eds.): *Bioetika i psiha* [Bioethics and Psyche]
- RADA DREZGIĆ, DAŠA DUHAČEK, JELENA VASILJEVIĆ (ur./eds.): *Ekofeminizam: nova politička odgovornost* [Ecofeminism: New Political Responsibility]
- IVA RINČIĆ, AMIR MUZUR: *Fritz Jahr i rađanje europske bioetike* [Fritz Jahr and the Emergence of European Bioethics]
- MARKO TOKIĆ: *Život, zdravlje i liječništvo u Platonovoj filozofiji* [Life, Health, and Medicine in Plato's Philosophy]
- TOMISLAV KRZNAR (ur./ed.): *Čovjek i priroda. Prilog određivanju odnosa* [Man and Nature. Contribution to the Determination of Relations]
- IVAN CIFRIĆ: *Leksikon socijalne ekologije* [The Lexicon of Social Ecology]
- SUZANA MARJANIĆ, ANTONIJA ZARADIJA KIŠ (ur./eds.): *Književna životinja. Kulturni bestijarij, II. dio* [Literary Animal. Cultural Bestiary, Part II]
- KSENIJA TURKOVIĆ, SUNČANA ROKSANDIĆ VIDLIČKA, ALEKSANDAR MARŠAVELSKI (ur./eds.): *Predavanja etike u psihijatriji. Skice slučajeva* [Teaching Ethics in Psychiatry. Case-Vignettes]
- KSENIJA TURKOVIĆ, SUNČANA ROKSANDIĆ VIDLIČKA, ALEKSANDAR MARŠAVELSKI (ur./eds.): *Podučavanje etike u presađivanju organa i darivanju tkiva. Skice slučajeva* [Teaching Ethics in Organ Transplantation and Tissue Donation. Cases and Movies]

- IVAN ILLICH: *Amicus mortis*
- IVAN ILLICH: *Medicinska Nemeza. Eksproprijacija zdravlja* [Medical Nemesis. The Expropriation of Health]
- BIOETIKA U ČASOPISIMA / BIOETHICS IN JOURNALS: *Acta medico-historica Adriatica* (Rijeka), *Croatian Medical Journal* (Zagreb), *Ekonomska i ekohistorija* (Zagreb), *Jahr* (Rijeka), *Medix* (Zagreb), *Metodički ogledi* (Zagreb), *Socijalna ekologija* (Zagreb), *Synthesis philosophica* (Zagreb), *The Holistic Approach to Environment* (Zagreb), *Znakovi vremena* (Sarajevo)

Predstavljajući / Presenters: Nada Mladina, Željko Kaluđerović, Marija Selak, Marija Geiger Zeman, Mislav Kukoč, Ivana Zagorac, Ivica Kellam, Marina Katinić, Nada Gosić, Živka Juričić, Hrvoje Jurić

UTORAK, 21. svibnja 2013. / TUESDAY, May 21, 2013

SEKCIJA A: Hotel Aurora, Velika dvorana (engleski, hrvatski) / SECTION A: Aurora Hotel, Great hall (English, Croatian)

- 9.00–9.15** ALEKSANDRA DEANOSKA-TRENDAFILOVA (Macedonia/Makedonija): Bioethics, Law, and Genetics / Bioetika, pravo i genetika
- 9.15–9.30** ALIREZA HAGHPARAST (Iran): Nanoethics: Facts, Promises and Challenges / Nanoetika: činjenice, obećanja i izazovi
- 9.30–9.45** GHOLAMREZA HASHEMI TABAR (Iran): Medical Ethics from the Islamic Point of View / Medicinska etika s islamskoga gledišta
- 9.45–10.00** ZORAN TODOROVIĆ et al. (Serbia/Srbija): Vulnerable Subjects and Drug Safety / Vulnerabilni subjekti i sigurnost lijekova
- 10.00–10.15** DRAGANA SREBRO et al. (Serbia/Srbija): Bioethical Principles in Preclinical Research of Analgesics / Bioetički principi u pretkliničkom ispitivanju analgetika

10.15–10.45 *Rasprava / Discussion*

10.45–11.00 *Pauza / Break*

11.00–11.15 VLADIMIR JELKIĆ (Hrvatska/Kroatien): Moralni subjekt – bioetička perspektiva / Das moralische Subjekt – die bioethische Perspektive

11.15–11.30 ŽELJKO KALUĐEROVIĆ (Srbija/Serbia), ZLATAN DELIĆ (Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina): Antičko razumijevanje žrtvovanja životinja i njihovog konzumiranja / Ancient Understanding of Animal Sacrifice and Animal Consumption

11.30–11.45 ROBERT MEĐUGORAC (Hrvatska/Croatia): Pojam vrsizma: Dunayer vs. Singer / Concept of Speciesism: Dunayer vs. Singer

11.45–12.00 *Rasprava / Discussion*

12.00–12.15 *Pauza / Break*

12.15–12.30 IVA RINČIĆ, AMIR MUZUR (Hrvatska/Croatia): Bioetika je rođena petnaest dana ranije: Fritz Jahr i prvi spomen bioetike u prosincu 1926. / Bioethics Was Born Fifteen Days Earlier: Fritz Jahr and the First Mention of Bioethics in December 1926

12.30–12.45 IVA RINČIĆ, AMIR MUZUR (Hrvatska/Croatia): O sudbini ideja: od bioetike do nacionalnog centra za obrazovanje gluhih / On the Destiny of Ideas: From Bioethics to a National Centre for Deaf Education

12.45–13.00 MISLAV KUKOČ (Hrvatska/Croatia): Bioetika na Svjetskom filozofskom kongresu / Bioethics at the World Congress of Philosophy

13.00–13.30 *Rasprava / Discussion*

**SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (hrvatski) /
SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (Croatian)**

Studentska bioetička radionica

BIOETIKA, EKONOMIJA, POLITIKA

(3. dio)

Student Bioethics Workshop

BIOETHICS, ECONOMY, POLITICS

(Part 3)

- 8.30–8.45** EMA DRAGOJEVIĆ, EVA FELDMAN, IVA GREGOV
(Hrvatska/Croatia): Pod utjecajem / Under Influence
- 8.45–9.00** EVICA JURKOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Medijska etika /
Media Ethics
- 9.00–9.15** NINA JELIĆ (Hrvatska/Croatia): Biheviorna ekonomija,
neuroekonomija, neuromarketing / Behavioral Economics,
Neuroeconomics, and Neuromarketing
- 9.15–9.45** *Rasprava / Discussion*
- 9.45–10.00** *Pauza / Break*
- 10.00–10.15** ARNO VINKOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Zaborav životne
radosti u modernim društvima: Kako se *joie de vivre* može
stvoriti? / Oblivion of *Joie de Vivre* in Modern Societies:
How Can *Joie de Vivre* Be Created?
- 10.15–10.30** TARA BEATA RACZ (Hrvatska/Croatia): Ekonomija sreće
/ Economy of Happiness, or Happinessomics
- 10.30–10.45** BRUNA NEDOKLAN, ZORANA RIGGI (Hrvatska/Cro-
atia): O volonterstvu danas / On Volunteering Today
- 10.45–11.00** ANJA ŽIVANOVIĆ (Srbija/Serbia): Stavovi studenata
medicine prema uključivanju vulnerabilnih grupa u klinička
ispitivanja / Medical Students' Attitudes towards In-
volvement of Vulnerable Groups in Clinical Trials

11.00–11.30 *Rasprava / Discussion*

11.30–11.45 *Pauza / Break*

11.45–12.00 NIKOLINA ČAVAR, IVAN ŽANETIĆ (Hrvatska/Croatia): Kratka povijest korporativnih skandala (te što iz nje možemo naučiti) / A Short History of Corporative Scandals (and What We Can Learn from It)

12.00–12.15 IVAN BAUERNFREUND (Hrvatska/Croatia): Ekologija kao čimbenik u međunarodnoj politici / Ecology as a Factor in International Relations

12.15–12.30 DENIS MUZIČKA, BRANIMIR KURMAIĆ (Hrvatska/Croatia): Geoinženjering kao bioetičko pitanje / Geoingenneering as a Bioethical Issue

12.30–12.45 JURAJ GAJSKI (Hrvatska/Croatia): Nacionalna sigurnost u 21. stoljeću / National Security in the 21st Century

12.45–13.15 *Rasprava / Discussion*

13.30 *Ručak / Lunch*

15.00–16.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

***Skupština Hrvatskog bioetičkog društva /
Convention of the Croatian Bioethics Society***

**SEKCIJA B: Hotel Aurora, Mala dvorana (hrvatski) /
SECTION B: Aurora Hotel, Small hall (Croatian)**

Studentska bioetička radionica
BIOETIKA, EKONOMIJA, POLITIKA
(4. dio)

Student Bioethics Workshop
BIOETHICS, ECONOMY, POLITICS
(Part 4)

- 14.30–14.45** KREŠIMIR VIDOVIĆ (Hrvatska/Croatia): »Tragedija javnog dobra« u tragediji modernog doba / “Tragedy of the Commons” in the Tragedy of the Modern Age
- 14.45–15.00** MARIO RADOVANOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Javno dobro i osobna sloboda u djelu *The Dispossessed* Ursule K. Le Guin / The Commons and Personal Liberty in *The Dispossessed* by Ursula K. Le Guin
- 15.00–15.15** MARINA ZRNIĆ (Hrvatska/Croatia): Zelena revolucija u Indiji: početak kraja / Green Revolution in India: The Beginning of the End
- 15.15–15.30** MAŠA DUNATOV, IVAN CEROVAC, LUANA IVOŠEVIĆ, ANDREA MEŠANOVIĆ (Hrvatska/Croatia): Znanost i politika: autoritet znanosti u donošenju javnih odluka / Science and Politics: The Authority of Science in Public Decision-Making Process
- 15.30–16.00** *Rasprava / Discussion*

16.00 *Izlet / Excursion*

19.30 *Večera / Dinner*

21.00 (Hotel Aurora, Velika dvorana / Aurora Hotel, Great hall)

BIOETIČKI CAFÉ:

Bioetika i sport – razgovor s nogometašem i publicistom **Ivanom Ergićem** (moderatori: Ivana Zagorac i Hrvoje Jurić) /

BIOETHICAL CAFÉ:

Bioethics and Sport – conversation with **Ivan Ergić**, football player and publicist (moderators: Ivana Zagorac and Hrvoje Jurić)

SRIJEDA, 22. svibnja 2013. / WEDNESDAY, May 22, 2013

Okrugli stol

BIOETIKA I TEORIJE ZAVJERE

Roundtable

BIOETHICS AND CONSPIRACY THEORIES

9.00–9.15 *Uvodna riječ / Introduction*

9.15–10.30 *Uvodna izlaganja s raspravom / Papers and discussion*

- ANTE ČOVIĆ (Hrvatska/Kroatien): Neoliberalni totalitarizam kao zatiranje javnog dobra / Neoliberaler Totalitarismus als Zerstörung des öffentlichen Gutes
- LUKA TOMAŠEVIĆ (Hrvatska/Croatia): Crkva i izazov neoliberalizma / The Church and the Challenges of Neoliberalism
- PETAR FILIPIĆ (Hrvatska/Croatia): O neoliberalnoj paradigmi i hrvatskom visokom školstvu / On the Neoliberal Paradigm and Croatian Higher Education

10.30–10.45 *Pauza / Break*

10.45–12.00 *Uvodna izlaganja s raspravom / Papers and discussion*

- HRVOJE JURIC (Hrvatska/Croatia): Problematika GMO-a u kontekstu tehnološko-ekonomsko-političkog sistema / Issues of GMOs in the Context of Technoscientific-Economic-Political System
- MARIJAN JOŠT (Hrvatska/Croatia): Sjetva neregistriranog sjemena kao kriminalni čin / Planting a Non-registered Seed as a Criminal Act

12.30 *Ručak / Lunch*

– *Odlazak sudionika / Departure of participants*